

Effect of Neuromuscular Exercises with Kinesio Tape on Balance, Function, and Pain in Volleyball Players with Chronic Ankle Instability

Leila Zarei¹, Abdolrasoul Daneshjoo^{2*}

1. MSc in Corrective Exercises and Sport Injuries, Faculty of Humanities Science, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

2. Assistant Professor, Department of Biomechanics and Corrective Exercises, Faculty of Humanities Science, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran

Received: 2019.October.24   Revised: 2020.February.15   Accepted: 2020.March. 08   Published Online: 2020.March. 10

ABSTRACT

Background and Aims: The present study aimed to investigate the effect of kinesio taping with neuromuscular exercises on the balance, performance, and pain intensity of volleyball players with chronic ankle instability.

Materials and Methods: The research population included all female volleyball players within the age range of 18 to 28 years old in Tehran. Totally, 30 participants with chronic ankle instability were selected using convenience sampling based on research criteria and were randomly divided into two groups of 15 (experimental and control groups). Next, as the pretest, participants' data on static and dynamic balance, three single leg jumps performance, excursion balance, lateral jump performance, and pain intensity was evaluated using relevant standard questionnaire and tests. The experimental group received eight weeks of kinesio taping with selective neuromuscular exercises, while the control group did not receive any specific exercise. At the end of intervention period, post-tests were administered and the data were analyzed using statistical tests, including Shapiro-Wilk Test and the analysis of MANCOVA in SPSS, version 21, at the significance level of $\alpha=0.05$.

Results: The results of the present study showed that eight weeks of kinesio taping with neuromuscular exercises have positively significant effects on the variables including lateral jump performance, three single leg jumps performance, pain intensity, and the static and dynamic balance of volleyball players with chronic ankle instability ($P=0.001$).

Conclusion: It is recommended that athletes with the same disorder, and especially volleyball players with chronic ankle instability, use kinesio taping with neuromuscular exercises in the training period during exercises, in championships and in their health and rehabilitation protocols.

Keywords: Ankle Sprain; Proprioceptive Exercises; Tapes; Motor Skills

How to cite this article: Leila Zarei, Abdolrasoul Daneshjoo. Effect of neuromuscular exercises with Kinesio tape on balance, function, and pain in volleyball players with chronic ankle instability. J Rehab Med. 2021; 9(4): 102-113.

*Corresponding Author: Abdolrasoul Daneshjoo. Department of Biomechanics and Corrective Exercises, Faculty of Humanities Science, East Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

Email: phdanesh@yahoo.com

تأثیر تمرینات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا

لیلا زارعی^۱، عبدالرسول دانشجو^{۲*}

۱. کارشناس ارشد حرکات اصلاحی و آسیب‌شناسی ورزشی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران
۲. استادیار گروه بیومکانیک و حرکات اصلاحی، دانشکده علوم انسانی، واحد تهران شرق، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران

پذیرش مقاله ۱۳۹۸/۱۲/۱۸

بازنگری مقاله ۱۳۹۸/۱۱/۲۶

دریافت مقاله ۱۳۹۸/۰۸/۰۲

چکیده

مقدمه و اهداف: والیبال چهارمین رشته ورزشی پرخطر و در معرض آسیب است و شایع‌ترین آسیب مرتبط با آن اسپرین مج پا می‌باشد. هدف از تحقیق حاضر بررسی تأثیر تمرینات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا بود.

مواد و روش‌ها: جامعه آماری تحقیق حاضر کلیه والیبالیست‌های زن با دامنه سنی ۱۸ تا ۲۸ سال شهر تهران بودند. نمونه آماری تعداد ۳۰ نفر که به صورت نمونه‌گیری در دسترس و هدفمند بر اساس معیارهای پژوهش و ابتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا انتخاب شدند و سپس به صورت تصادفی ساده در دو گروه (۱۵ نفر گروه تجربی و ۱۵ نفر گروه کنترل) تقسیم شدند. سپس، از کلیه آزمودنی‌ها پیش‌آزمون تعادل ایستا و پویا، عملکرد سه پرش تک‌پا، هشت لاتین، عملکرد پرش جانبی و شدت درد توسط آزمون‌ها و پرسشنامه معتبر استاندارد گرفته شد. آزمودنی‌های گروه تجربی به مدت هشت هفته به تمرینات منتخب عصبی-عضلانی همراه با کینزیوتیپ پرداختند. آزمودنی‌های گروه کنترل، فعالیت خاص و مشخصی نداشتند. در نهایت، از کلیه آزمودنی‌های پس‌آزمون گرفته شد و داده‌های به دست آمده توسط آزمون‌های آماری نظیر شاپیرو-ولیک و مانکوا با نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۰ در سطح $a=0.05$ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق حاضر نشان داد که هشت هفته تمرینات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر متغیرهای تعادل ایستا و پویا، عملکرد سه پرش تک‌پا عملکرد پرش جانبی، آزمون هشت لاتین و درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا تأثیر مثبت و معناداری دارد ($P=0.001$).

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج تحقیق کنونی، توصیه می‌شود که ورزشکاران دچار این عارضه بهویژه والیبالیست‌های دارای بی‌ثباتی مزمن مج پا از تمرینات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ‌های ورزشی هم در هنگام فعالیت‌های ورزشی طول تمرین و مسابقات و همچنین در پروتکل درمانی و توانبخشی خود استفاده نمایند.

واژه‌های کلیدی: اسپرین مج پا؛ تمرینات حس عمقدی؛ نواریندی؛ مهارت‌های حرکتی

مقدمه و اهداف

آسیب‌های مفصل مچ پا حائز اهمیت است چراکه تصور می‌کنند ساپورت مچ پا در بهبود اجرای آن‌ها اثرات مثبتی به همراه دارد.^[۹]

در این راستا، محققین اثرات تیپینگ مچ پا را بر اجرای عملکردی دو گروه افراد آسیب‌دیده و سالم مورد بررسی قرار دادند و بیان کردند که توافق جامعی در این مورد که آیا ساپورت مچ پا با عملکرد طبیعی فرد تداخل پیدا می‌کند یا خیر، وجود ندارد.^[۱۰] به‌طوری‌که برخی محققین در مطالعات خود نشان دادند که میزان پرش عمودی در ورزشکارانی که از انواع مختلف ساپورت مچ پا استفاده می‌کردند به میزان ۳ تا ۵ درصد کاهش می‌یابد.^[۱۱] این در حالی است که دیگر محققان تأثیر معناداری در نتیجه استفاده از این روش‌ها بر عملکرد ورزشی گزارش نکرده‌اند.^[۱۲]

گرچه در خصوص استفاده از انواع حمایت‌کننده‌ها و بانداژها بر اسپرین مچ پا تحقیقات متعددی انجام شده است، اما در زمینه بررسی اثر کینزیوتیپ به همراه تمرينات عصبی-عضلانی بر تعادل، عملکرد میزان درد ورزشکاران مبتلا به اسپرین مچ پا مطالعات معنودی انجام شده است^[۹] و نتایج این تحقیقات نیز به صورت متناقض ارائه شده است. در این رابطه، هتل و همکاران (۲۰۱۳)، با مطالعه بر روی افراد با بی‌ثباتی مزمن مچ پا و به روش اصلاح مکانیک و هالس و همکاران (۲۰۰۴)، با مطالعه بر روی افراد سالم و با نواربندی به روش اصلاح مکانیک نشان دادند که کینزیوتیپ مچ پا تأثیری بر تعادل آزمودنی‌های مورد بررسی ندارد.^[۱۳] در مقابل، نتایج پژوهش‌های حاجی‌میرحیمی و همکاران (۲۰۱۴) که سه روش کینزیوتیپ اصلاح مکانیکی، اصلاح عملکردی و اصلاح لیگامانی-تاندونی را در ورزشکاران با بی‌ثباتی مزمن مقایسه کرده‌اند و همچنین، سیمون و همکاران (۲۰۱۴) که بانداژ اسپرین خارجی مچ پا به روش اصلاح مکانیک بر حس عمقی در افراد با بی‌ثباتی مچ پا را بررسی کرده‌اند، نشان داد که استفاده از کینزیوتیپ باعث بهبود در تعادل و حس عمقی آزمودنی‌ها شده و قابلیت‌های عملکردی افراد را به صورت معناداری افزایش می‌دهد.^[۱۴]

با توجه به مطالعات فوق مبنی بر کمبود تحقیقات انجام شده در این رابطه و وجود نتایج ضدونقیض تحقیقات انجام شده در این زمینه^[۱۵، ۱۳] و از سوی دیگر عدم انجام پژوهشی به صورت خاص و هدفمند که بررسی تأثیر تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والبیالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مچ پا پرداخته باشد، این سؤال اساسی به ذهن می‌آید که آیا تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر بهبود تعادل، عملکرد و میزان درد

در میان رشته‌های ورزشی، والبیال به عنوان یکی از رشته‌های ورزشی محبوب و پرطرفدار و از سوی دیگر پرخطر محسوب می‌شود. به‌طوری‌که نتایج مطالعات انجام شده شیوع آسیب در این رشته ورزشی را بین ۱/۷ تا ۴/۲ در هر ۱۰۰۰ ساعت مسابقه بیان کرده‌اند.^[۱۶] در این راستا، درمان‌های محافظه‌کارانه مانند تیپینگ، ساپورت‌های مچ پا، تمرينات مختلف تعادلی و عصبی-عضلانی بر تعادل و میزان درد به عنوان گزینه اول و مؤثر درمانی برای این بیماران مطرح می‌باشد.^[۱۷]

تمرينات عصبی-عضلانی، ترکیبی از تمرينات پلیومتریک، حس عمقی-تعادلی و تمرينات مقاومتی است که با تحریک گیرنده‌های عضلانی و مفصلی موجب تعامل بهتر سیستم عصبی-عضلانی و بهبود عضلات و مهارت حرکتی در مفصل مچ پا و زانو می‌شود.^[۱۸] دی‌ورایس و همکاران (۲۰۱۱)، در یک مطالعه مروری به این نتیجه رسیدند که تمرينات عصبی-عضلانی در کوتاه‌مدت برای افراد مبتلا به ناپایداری مزمن مچ پا نسبت به عدم اعمال هرگونه برنامه تمرينی مؤثر است.^[۱۹] استفاده از کینزیوتیپینگ^۱ و تا حدی تیپ‌های ورزشی نیز با مکانیسم‌های اثربخشی همچون تغییر عملکرد عضله با اعمال تیپ بر روی عضلات ضعیف، بهبود گردش خون و مایع لنفاوی از طریق کاهش مایع بافتی یا خونریزی زیرپوستی، کاهش درد از طریق مکانیسم‌های نورولوژیک و کاهش تنش عضلانی می‌تواند در درمان این عارضه مؤثر باشد.^[۲۰]

امروزه تقریباً این امر به خوبی اثبات شده است که بی‌ثباتی عملکردی و مزمن مچ پا، با نقص در کنترل عصبی-عضلانی، حس عمقی و کنترل وضعیتی ارتباط دارد که به عقیده محققان عامل حس عمقی و حس مفصلی نقش مهم‌تری در این رابطه دارد.^[۲۱] در بی‌ثباتی عملکردی مچ پا، ناتوانی در حس وضعیت مفصل مچ پا موجب تغییر هماهنگی حرکت و الگوهای موتوری مانند تأخیر در زمان شروع انقباض و کاهش دامنه فعالیت عضلات اطراف مفصل می‌شود و احتمال پیچ‌خوردگی مفصل مچ پا را افزایش می‌دهد.^[۲۲] لیگامان‌های خارجی و کپسول مفصلی مچ پا غنی از گیرنده‌های حس عمقی هستند.^[۲۳] بر این اساس، اکثر محققان معتقد هستند که اختلال در عملکرد این گیرنده‌ها در پیچ‌خوردگی مچ پا، سبب کاهش توانایی حس وضعیت مفصل می‌شود^[۲۴-۲۷]؛ لذا در این رابطه با هدف تقویت لیگامان‌های مچ پا، استفاده از بانداژ مچ پا مانند کینزیوتیپ و تیپ‌های ورزشی به عنوان یکی از روش‌های پیشگیری از پیچ‌خوردگی مچ پا بسیار متدائل شده است.^[۲۸] بسیاری از ورزشکاران و مردمان بر این باور هستند که تیپینگ و حمایت‌کننده‌های مچ پا در مراحل حاد و مزمن

^۱ Kinesio Taping

در حالی است که آزمودنی‌های گروه کنترل برای محافظت از مج پای خود از هیچ‌گونه نواربندی یا کینزیوتیپ خاصی استفاده نکردند. در نهایت پس از اتمام هشت هفته، مجدداً از کلیه آزمودنی‌ها پس آزمون گرفته شد.

ذکر این نکته حائز اهمیت است که به منظور حذف متغیرهای مداخله‌گر مانند خستگی و اثرات کفش، از آزمودنی‌های تحقیق کنونی خواسته شده بود که هیچ‌گونه فعالیت شدید و خسته‌کننده‌ای نداشته باشند و در صورت امکان از کفش یکسان تیمی خود استفاده کنند.

اندازه‌گیری شاخص‌های دموگرافیک

برای اندازه‌گیری قد، آزمودنی‌ها بدون کفش طوری که پاشنه‌ها، باسن و سر به دیوار چسبیده بود، ایستادند. از متر دیواری برای اندازه‌گیری وزن بدن آزمودنی‌ها از استفاده شد. برای اندازه‌گیری وزن بدن آزمودنی‌ها از ترازوی آنالوگ (با حساسیت ۰/۱ کیلوگرم، ساخت کشور آلمان) استفاده شد. برای اندازه‌گیری طول حقیقی پا ابتدا از آزمودنی‌ها خواسته شد که بدون کفش در حالت طاق‌باز قرار گیرند و پاهای را در وضعیت آزاد قرار دهند، سپس فاصله بین خار خاصره قدمای فوقانی تا قوزک داخلی هر دو پا با استفاده از متر نواری برحسب سانتی‌متر اندازه‌گیری شد.^[۱۶]

ارزیابی تعادل ایستا

آزمودنی روی پای مسلط (غالب) ایستاد، تمایل آزمودنی به شوت کردن توب فوتیال با کدام پا ملاک تعیین پای برتر در نظر گرفته شد. آزمودنی درحالی که دست‌ها روی کمر بود، انگشتان پای دیگر را روی زانو پا مسلط گذاشت. سپس آزمودنی با فرمان «حاضر» و سپس «رو» پاشنه پای مسلط را بلند کرد و درحالی که در روی انگشتان یک پای خود ایستاده بود، تلاش می‌کرد تا تعادل خود را بدون حرکت دادن پا و یا جدا شدن دست‌ها از کمر حفظ کند. آزمون ۳ بار اجرا و بهترین زمان به عنوان امتیاز ثبت شد.^[۱۷]

ارزیابی تعادل پویا

جهت شروع آزمون تعادل پویا، طول واقعی پا یعنی از خار خاصره قدمای-فوکانی تا قوزک داخلی پا جهت نرمال کردن داده‌ها و مقایسه آزمودنی‌ها اندازه‌گیری شد. همچنین پای برتر با استفاده از آزمون شوت کردن توب تعیین شد. برای اندازه‌گیری طول پا ابتدا از آزمودنی خواسته شد روی تخت در حالت درازکش به پشت قرار گیرد، سپس فاصله بین خار خاصره قدمای فوقانی تا بخش دیستان قوزک داخلی پا اندازه‌گیری شد، برای هر آزمودنی و هر پا دو مرتبه تکرار و میانگین گرفته شد؛ سپس میانگین محاسبه شده به عنوان اندازه طول پا

والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا مؤثر است یا خیر و در صورت وجود این اثر، این تأثیر بر کدام فاکتور مورد بررسی (تعادل، عملکرد و میزان درد) مشهودتر می‌باشد؛ لذا در این راستا، این پژوهش با هدف بررسی تأثیر تمرینات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا انجام شد.

مواد و روش‌ها

روش تحقیق حاضر از نوع روش نیمه‌تجربی بود که در دو مرحله پیش‌آزمون و پس‌آزمون انجام شد. جامعه آماری این تحقیق کلیه والیبالیست‌های زن با دامنه سنی ۱۸ تا ۲۸ سال شهر تهران بودند. نمونه آماری تعداد ۳۰ نفر بودند که به صورت نمونه‌گیری در دسترس و هدفمند انتخاب و پس از غربالگری و همگنسازی بر اساس شاخص توده بدنی در دو گروه ۱۵ نفره کنترل و تجربی تقسیم‌بندی شدند. به منظور انتخاب آزمودنی‌های تحقیق، محقق پس از مراجعه به صورت حضوری به باشگاه‌های والیبال سطح شهر تهران با کسب رضایت از مربی، سرپرست‌های گروه‌ها و آزمودنی‌ها، غربالگری اولیه آزمودنی‌ها را از بین ورزشکاران مورد نظر بر اساس معیارهای ورود و خروج تحقیق انجام داد. آزمودنی‌ها پس از امضای رضایت‌نامه کتبی وارد پروتکل تحقیق شدند. معیار ورود به تحقیق شامل دامنه سنی بین ۱۸ تا ۲۸ سال، ابتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا با تأیید پژوهش مربوطه (کسب امتیاز پایین‌تر یا مساوی ۹۰ درصد در پرسشنامه شاخص ناتوانی مج پا^۱) و یا مساوی ۸۰ درصد در پرسشنامه شاخص ورزشی ناتوانی مج پا و پا، منفی بودن آزمون‌های کشویی قدامی و تیلت تالار^۲، عدم وجود سابقه سوختگی، اختلالات اسکلتی-عضلانی و هرگونه بیماری‌های قلبی و خاص بود. در صورت وقوع آسیب جدی در طی مراحل اجرای آزمون‌ها و عدم توانایی در اجرای صحیح آزمون‌ها افراد از تحقیق خارج شدند.^[۱۸]

ابتدا آزمودنی‌ها فرم رضایت‌نامه آگاهانه شرکت در تحقیق را کامل کردند. سپس ارزیابی‌های مقدماتی شامل (قد، وزن، شاخص توده بدنی، طول حقیقی پا) انجام شد. در مرحله پیش‌آزمون برای آزمودنی‌ها میزان درد (پرسشنامه) تعادل (ایستا و پویا) و آزمون‌های عملکردی (سه پرسن تک‌پا، پرسن جانبی، آزمون هشت لاتین) اندازه‌گیری شد. بعد از انجام پیش‌آزمون، مج پای آزمودنی‌های گروه مورد توسط نوارهای کینزیوتیپ حمایت شد و آزمودنی‌ها به مدت ۸ هفته به تمرینات منتخب عصبی-عضلانی (پروتکل تمرینی قدرتی-تعادلی) پرداختند. لازم به توضیح است که نوارهای کینزیوتیپ بعد از هر ۳ جلسه تمرین تعویض می‌شد. این

¹ Foot & Ankle Disability Index (FADI)

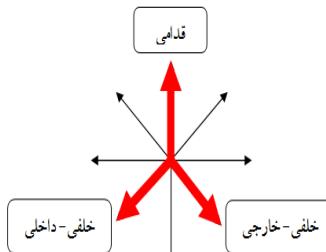
² Anterior Drawer Test & Talar Tilt

دیگرش را کمی از مفاصل ران و زانو خم کرد تا با زمین برخورد نداشته باشد. سپس آزمودنی به تعداد ۱۰ بار به صورت رفت و برگشت با حداکثر سرعت، فاصله ۳۰ سانتی‌متری که با دو تکه چسب کاغذی موازی روی زمین مشخص شده بود را به صورت لی لی به کنار طی کرد و زمان طی شده با دقیقه ۱/۰ ثانیه به عنوان امتیاز او ثبت شد. از آزمودنی خواسته شده بود که در طول آزمون دستان خود را روی ستیغ ایلیاک خود نگه دارد تا از حرکت نوسانی دست‌ها استفاده نکند. لازم به ذکر است آزمودنی این آزمون را با کفش ورزشی انجام داد و جهت آزمودنی یکتا سه کوشش آزمایشی انجام داد و جهت انجام آزمون و ثبت امتیازها، آزمودنی دو اجرا با فاصله استراحت ۳۰ ثانیه‌ای انجام داده و رکورد بهتر آزمودنی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. اگر آزمودنی بر روی دو تکه چسب کاغذی موازی روی زمین فرود می‌آمد و یا تعادل خود را در طول انجام آزمون از دست می‌داد، خط محسوب شده و آزمون تکرار می‌شد.^[۱۷]

آزمون هشت لاتین

این آزمون، آزمودنی را ملزم به انجام حرکت چرخشی-فضلایی^۲ کرد و جهت اندازه‌گیری توان، سرعت و تعادل اندام تحتانی با تأکید بر کنترل روی یک پا استفاده شد. پایایی بین آزمون‌گر این آزمون در ورزشکاران سالم توسط اورتیز و همکاران^{۰/۹۹} گزارش شده است.^[۱۲] این آزمون در مسیری به شکل هشت لاتین انجام شد. طول مسیر ۵ متر و عرض آن ۱ متر است که با هفت مانع مشخص شد. آزمودنی با پای برتر خود پشت خط شروع ایستاده، در حالی که پای دیگرش از مفاصل زانو و ران کمی خم شده بود. با فرمان "رو" آزمودنی شروع به لی لی با حداکثر سرعت کرد؛ به طوری که دومرتبه مسیر مشخص شده را طی کرد و زمان سپری شده با دقیقه ۰/۰ ثانیه به عنوان امتیاز او ثبت شد. از آزمودنی خواسته شده بود که در طول آزمون دستان خود را روی ستیغ ایلیاک خود نگه دارد تا از حرکت نوسانی دست‌ها استفاده نکند. لازم به ذکر است آزمودنی این آزمون را با کفش ورزشی انجام داد. آزمودنی یک تا سه کوشش آزمایشی انجام داد و جهت استراحت ایلیاک خود را انجام داده است. آزمودنی دو اجرا با فاصله استراحت ۳۰ ثانیه انجام داده و رکورد بهتر آزمودنی جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده شد. اگر آزمودنی در هنگام اجرای آزمون تعادل خود را از دست می‌داد و یا مسیر را اشتباه می‌رفت، خط محسوب شده و آزمون تکرار می‌شد (تصویر ۲، آزمون‌های عملکردی).^[۱۲]

استفاده گردید. در این پژوهش از آزمون تعادلی وای استفاده شد. آزمودنی در مرکز جهات ایستاد و سپس بر روی یک پا قرار گرفت و با پای دیگر عمل دستیابی را انجام داد و به حالت طبیعی روی دو پا قرار گرفت و پیش از انجام کوشش بعدی به مدت ۱۰ تا ۱۵ ثانیه در این حالت ماند. آزمودنی با پنجه پا دورترین نقطه ممکن را در هر یک از جهات تعیین شده لمس کرد، فاصله محل تماس تا مرکز، فاصله دستیابی بود که به سانتی‌متر اندازه‌گیری شد. تمام کوشش‌ها در یک جهت قبل از رفتن به جهت دیگر باید تکمیل می‌شد و باید در یک ترتیب متوالی ساعت‌گرد یا پادساعت‌گرد انجام می‌شد.^[۱۱]

شکل ۱. جهات و نحوه انجام آزمون تعادل پویای Y

آزمون سه پرش تک پا

این آزمون نیازمند یک نوار اندازه‌گیری باریک به طول ۶ متر بود که بر روی زمین به صورت مطمئن قرار می‌گرفت. آزمودنی بر روی پای آزمون طوری ایستاد که نوک پنجه پا دقیقاً پشت نقطه شروع نوار باریک قرار گیرد. نحوه انجام آزمون شامل اجرای ۳ لی متوالی به سمت جلو همراه با پیمودن حداکثر مسافت ممکن و فرود روی همان پا در هر لی و نهایتاً حفظ حالت فرود به مدت حداقل ۳ ثانیه بود. فرد می‌توانست در صورت لزوم از حرکت دست‌ها برای حفظ تعادل استفاده کند. پس از انجام ۲ یا ۳ کوشش تمرينی، آزمودنی ۲ مورد لی سه‌گانه تک پا را برای پای برتر انجام می‌داد و کل مسافت طی شده ثبت می‌شد.^[۱۷]

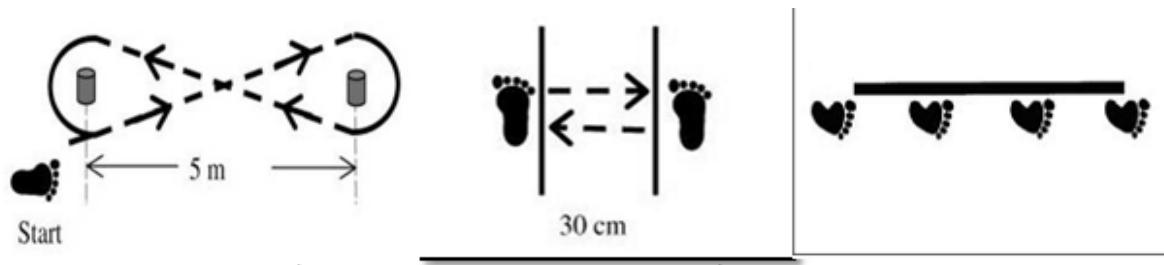
آزمون پرش جانبی

از این آزمون جهت اندازه‌گیری توان، سرعت، تعادل و ثبات چرخشی^۱ اندام تحتانی با تأکید بر کنترل روی یک پا استفاده شد. پایایی بین آزمون‌گر این آزمون در ورزشکاران سالم توسط اورتیز و همکاران^{۰/۹۷} گزارش شده است.^[۱۲]

آزمودنی کنار خط شروع با پایی که قصد داشت با آن آزمون را انجام دهد (پای برتر)، ایستاد و پای

^۲ Forced Pivoting Motions

^۱ Rotatory Lower-Extremity Stability

3. آزمون هشت لاتین

2. آزمون سه پرش تک پا

شکل ۲. آزمون‌های عملکردی پرش جانبی، آزمون هشت لاتین و سه لی تک‌پا

روی قوزک داخلی، ادامه کینزیوتیپ با تنفس ملايم ۲۵ درصدی به سمت قوزک خارجی (بر روی سطح قدامی مج پا) کشیده شد و قسمت انتهایی بدون تنفس بر روی قوزک خارجی چسبانده شد. اين نحوه اعمال کینزیوتیپ رباط‌های تیبیوفیبولای قدامی و خلفی را تحت پوشش قرار می‌داد.^[۲۰] ذکر اين نکته حائز اهمیت است که نوارهای کینزیوتیپ با رنگ متفاوت بر روی عضله پرونئوس برويس، عضله پرونئوس لانگوس و بر روی رباط تیبیوفیبولار قرار گرفت.

جهت شروع آزمون تعادل پویا، طول واقعی پا یعنی از خار خاصه قدامی-فوکانی تا قوزک داخلی پا جهت نرمال کردن داده‌ها و مقایسه آزمودنی‌ها اندازه‌گیری شد. همچنانین پای برتر با استفاده از آزمون شوت توپ تعیین شد. برای اندازه‌گیری طول پا ابتدا از آزمودنی خواسته شد روی تخت در حالت درازکش به پشت قرار گيرد، سپس فاصله بين خار خاصه قدامی فوکانی تا بخش دیستال قوزک داخلی پا اندازه‌گیری شد، برای هر آزمودنی و هر پا دو مرتبه تکرار و میانگین گرفته شد؛ سپس میانگین محاسبه شده به عنوان اندازه طول پا استفاده گردید. در اين پژوهش از آزمون تعادلی واي استفاده شد. آزمودنی در مرکز جهات ایستاد و سپس بر روی يك پا قرار گرفت و با يك دیگر عمل دستیابی را انجام داد و به حالت طبیعی روی دو پا قرار گرفت و پیش از انجام کوشش بعدی به مدت ۱۰ تا ۱۵ ثانیه در این حالت ماند. تمام کوشش‌ها در يك جهت قبل از رفتن به جهت دیگر باید تکمیل می‌شد و باید در يك ترتیب متوالی ساعت‌گرد یا پادساعت‌گرد انجام می‌گردید. آزمودنی با پنجه پا دورترین نقطه ممکن را در هر يك از جهات تعیین شده لمس کرد، فاصله محل تماس تا مرکز، فاصله دستیابی بود که جهت به دست آوردن اختلاف بین میانگین نمرات تعادل واي به سانتی‌متر اندازه‌گیری می‌شد.^[۲۱]

نحوه ارزیابی درد

در تحقیق حاضر برای ارزیابی درد از مقیاس اندازه‌گیری شدت بصری درد^۱ (VAS) استفاده شد. پرسشنامه اندازه‌گیری شدت بصری درد به صورت يك نوار افقی و به طول ۱۰۰ میلی‌متر یا ۱۰ سانتی‌متر است که يكی از انتهای آن صفر و انتهای دیگر آن ۱۰ یعنی شدیدترین درد ممکن است. اين مقیاس يكی از معتبرترین سیستم درجه‌بندی بصری درد است.^[۲۲]

نحوه انجام کینزیوتیپ آزمودنی‌ها

در پژوهش کنونی به منظور انجام کینزیوتیپ مج پای آزمودنی‌های گروه تجربی، از کینزیوتیپ مدل TemTex ساخت کشور کره جنوبی استفاده شد. عرض نوارهای اين نوع کینزیوتیپ ۵ سانتی‌متر و ضخامت آن‌ها نیز ۵ میلی‌متر بود. کینزیوتیپ بر روی رباط تیبیوفیبولار و عضلات پرونئال با تکنیک حمایتی توسط يك فیزیوتراپیست مدرج در این زمینه انجام گرفت. جهت اعمال کینزیوتیپ عضله پرونئوس لانگوس، آزمودنی در وضعیت طاقباز یا نشسته با با پاهای کشیده قرار گرفت. قسمت ابتدایی کینزیوتیپ بر روی سطح پلانتار قائده اولین متatarsus چسبانده شد. سپس، مج پا جهت افزایش تنفس بافتی در وضعیت پلانتارفلکشن و اینورژن قرار گرفته و نوار کینزیوتیپ در مسیر تاندون پرونئوس لانگوس، به نحوی که از پشت قوزک خارجی عبور کرده و به سر استخوان فیبولا ختم گردد، چسبانده شد. نحوه اعمال نحوه اعمال کینزیوتیپ عضله پرونئوس برويس با روشنی که برای پرونئوس لانگوس شرح داده شد، متفاوت بود. مج پا جهت افزایش تنفس بافتی در وضعیت دورسی فلکشن و اینورژن قرار گرفت. مابقی تیپ بر روی مسیر عضلات پرونئال تا سر فیبولا چسبانده شد. برای تیپینگ رباط تیبیوفیبولار با هدف ساپورت آن، زانوی فرد در وضعیت اکستنشن و مج پا نیز در حالت دورسی فلکشن قرار گرفت. سپس، ابتدا نوار بر روی قوزک داخلی چسبانده شد. پس از اطمینان از ثابت شدن قائده نوار بر

^۱ Visual Analog Scale

شکل ۳. نحوه انجام تیپینگ تمرينات قدرتی-تعادلی

پروتکل تمرينی مورد استفاده در جدول شماره ۱ گزارش شده است.

جدول ۱. نحوه اجرای پروتکل تمرينی قدرتی-تعادلی

هفتنه							فعالیت
۷-۸	۵-۶	۳-۴	۱-۲				
تکرار/ثانیه	ست	تکرار/ثانیه	ست	تکرار/ثانیه	ست	تکرار/ثانیه	ست
۳۰	۵	۲۵	۴	۲۰	۳	۱۵	۳
۳۰	۵	۲۵	۴	۲۰	۳	۱۵	۳
							پرش جانبی با هر دو پا
							پرش با ضربه پاشنه به زمین
							اسکات پرش
							پرش قدرتی
							پریدن با هر دو پا و جفت کردن مج پاهای
							پرش ستاره
							پرش و فرود روی پنجه پا
							درجا پرش قیچی
							پرش قیچی پی دری
							پرش جانبی روی یک پا
							پرش و حرکت
							دوبیدن از پلهای تک پا
							دوبیدن روی پلهای دو پا
							دوبیدن روی پلهای از پهلو
							دوبیدن سریع و سبک
۳۰	۵	۲۵	۴	۲۰	۳	۱۵	۳

طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون شاپیرو-ولیک و همگنی واریانس‌ها از آزمون لوین استفاده شد. جهت مقایسه و بررسی تغییرات متغیرها در دو گروه مورد پژوهش از آزمون آماری مانکوا^۱ استفاده شد. سطح معناداری $P \leq 0.05$ در نظر گرفته شد.

نتایج

عضلانی به همراه کینزیوتوپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی ثباتی مزمن مج پا انجام شد. جدول ۲ ویژگی‌های پیکرشنجه‌ی آزمودنی‌های تحقیق را نشان می‌دهد.

همان‌طور که در جدول نشان داده شده است، پروتکل تمرينی قدرتی-تعادلی از ۱۵ تمرين تشکیل شده که تمرينات به مدت ۸ هفته (۳ جلسه در هفته) انجام شد^[۲] (استراحت بین سرتاسر ۳۰ ثانية، استراحت پایان سرتاسر ۱ دقیقه).

برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزار نسخه ۲۰ استفاده شد. ابتدا مقادیر هر یک از متغیرها با استفاده از میانگین و انحراف معیار توصیف شد. جهت تعیین پژوهش حاضر به منظور بررسی تاثیر تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتوپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی ثباتی مزمن مج پا انجام پژوهش حاضر به منظور بررسی تاثیر تمرينات عصبی-

¹ MANCOVA

جدول ۲. ویژگی‌های پیکرستجی آزمودنی‌های تحقیق

P-value	انحراف استاندارد	میانگین	گروه‌ها	شاخص
۰/۶۷۹	۱۲/۴	۲۵/۳۸	گروه تجربی	سن (سال)
	۳/۴۷	۲۶/۰۹	گروه کنترل	
۰/۰۳۶*	۰/۵/۵	۱۷۳/۲۰	گروه تجربی	قد (سانتی‌متر)
	۷/۱۰	۱۶۸/۱۲	گروه کنترل	
۰/۵۱۴	۴/۲۸	۵۰/۹۵	گروه تجربی	جرم (کیلوگرم)
	۵/۳۰	۴۸/۸۸	گروه کنترل	
۰/۰۷۱	۰/۷/۳	۲۲/۴۸	گروه تجربی	شاخص توده بدنی
	۳/۸۱	۲۳/۰۵	گروه کنترل	(کیلوگرم بر متر ^۲)
۰/۰۵۶*	۱/۲۲	۵/۵۱	گروه تجربی	سابقه فعالیت ورزشی
	۲/۰۰	۷/۶۰	گروه کنترل	(سال)
۰/۳۵۱	۱/۲۲	۳/۴۱	گروه تجربی	سابقه ابتلا به آسیب
	۲/۰۰	۳/۰۱	گروه کنترل	(سال)

بررسی تفاوت معناداری وجود ندارد و فرض همگنی واریانس‌ها برقرار می‌باشد. همچنین همگنی شیب‌های رگرسیونی در متغیرهای مورد بررسی نیز بررسی شد؛ نتایج حاصل از آزمون مانکوا بر روی متغیرهای پژوهش نشان داد که بین دو گروه تجربی و کنترل در پس‌آزمون-های متغیرهای مورد بررسی (شامل تعادل ایستا و پویا، پرش جانبی، شدت درد، سه پرش تک‌پا و هشت لاتین) تفاوت معناداری در سطح $P<0/001$ وجود دارد.

مقایسه مقادیر به دست‌آمده از شاخص‌های مورد بررسی توسط آزمون تی مستقل نشان می‌دهد که بین دو گروه در مقادیر شاخص سن، جرم، توده بدن و سابقه ابتلا به آسیب تفاوت معناداری وجود ندارد و همچنین در مقادیر شاخص‌های قد و سابقه فعالیت‌های ورزشی تفاوت معناداری وجود دارد.

نتایج آزمون باکس در رابطه با همگنی واریانس‌ها نشان داد که آزمون باکس مربوط به همگنی واریانس‌ها در مانکوا معنادار نیست ($F=1/۳۸$ ، $P=0/۰۷۹$)؛ لذا بین دو گروه مورد بررسی در واریانس متغیرهای مورد

جدول ۳. نتایج تحلیل آنکوا بر روی متن مانکوا بر میانگین پس آزمون متغیرها

متغیر	منبع تغییرات	مجموع مجذورات آزادی	درجه مجذورات آزادی	مقدار F	میانگین مجذورات	مقدار P-value	اندازه اثر آزمون	توان آزمون
تعادل	پیش آزمون	۲/۶۸	۱	۰/۲۴۰	۲/۶۸	۰/۰۰۳	۰/۰۰۷	۰/۰۰۳
ایستا	گروه	۱۳۴۸/۰/۷	۱	۱۶۰/۱۵	۱۳۴۸/۰/۷	۰/۰۰۱**	۰/۸۶	۰/۹۸
	خطا	۲۰۰/۸۰	۲۶	۱۳/۳۵				
تعادل پویا	پیش آزمون	۰/۰۲۴	۱	۰/۲۰۵	۰/۰۲۴	۰/۰۰۸	۰/۰۰۸	۰/۰۰۸
	گروه	۹۱۲/۰/۲	۱	۶۰/۶۱	۹۱۲/۰/۹	۰/۰۰۱**	۰/۸۸	۰/۹۸
	خطا	۳۰۰/۱۷	۲۶	۱۱/۵۷				
سه پرش	پیش آزمون	۰/۰۳۶	۱	۰/۳۱۵	۰/۳۶	۰/۰۰۳	۰/۰۰۵	۰/۰۰۳
تک‌پا	گروه	۱۲۰۳/۰/۱	۱	۱۴۶/۰/۳	۱۲۰۳/۰/۵	۰/۰۰۱**	۰/۷۹	۰/۹۸
	خطا	۱۴۶/۰/۲	۲۶	۱۰/۴۴				
پرش جانبی	پیش آزمون	۰/۰۴۴	۱	۰/۱۵۷	۰/۰۴۴	۰/۰۰۸	۰/۰۰۶	۰/۰۰۸
	گروه	۱۹۷۰/۰/۲۳	۱	۱۷۰/۱۱	۱۹۷۰/۰/۲۷	۰/۰۰۱**	۰/۸۶	۰/۹۸
	خطا	۲۰۰/۳۵	۲۶	۱۶/۸۰				
هشت لاتین	پیش آزمون	۰/۰۵۱	۱	۰/۳۰۰	۰/۰۵۱	۰/۰۰۷	۰/۰۰۸	۰/۰۰۷
	گروه	۱۳۴۶/۰/۵۶	۱	۲۹۰/۰/۳	۱۳۴۶/۰/۵۹	۰/۰۰۱**	۰/۸۷	۰/۹۸
	خطا	۴۰۶/۰/۵	۲۶	۱۵/۳۱				
شدت درد	پیش آزمون	۲/۰۳۴	۱	۰/۲۴۱	۲/۰۳۴	۰/۰۰۵	۰/۰۰۷	۰/۰۰۵
	گروه	۱۵۰۸/۰/۳۰	۱	۱۶۹/۰/۴۵	۱۵۰۸/۰/۳۸	۰/۰۰۱**	۰/۸۰	۰/۹۸
	خطا	۲۶۸/۰/۱۱	۲۶	۱۳/۱۹				

کاراکایا^۲ و همکاران (۲۰۱۵) همسو می‌باشد و با نتایج پژوهش دلهنت و همکاران^۳ (۲۰۱۰) که عدم تفاوت معنادار در ثبات پاسچرال قبل و بعد از دو نوع تیپینگ را گزارش کردند، ناهمسو می‌باشد.^[۴] [۲۷، ۲۵، ۱۶]

صمدی و همکاران (۱۳۹۶) در پژوهشی به بررسی اثر شش هفته تمرينات عصبی-عضلانی بر حس وضعیت مفصل و عملکرد اندام تحتانی ورزشکاران پسر مبتلا به بی‌ثباتی عملکردی مج پا پرداختند و نشان دادند که شش هفته تمرينات پیشرونده تحت نظارت عصبی-عضلانی با استفاده از تخته تعادل و تخته لغزان به طور معناداری عملکرد اندام تحتانی اندازه‌گیری شده و حس وضعیت مفصل ورزشکاران مبتلا به بی‌ثباتی عملکردی مج پا را بهبود می‌بخشد.^[۱۷] زیرا در تحقیق حاضر تمرينات عصبی-عضلانی به همراه انجام کینزیوتیپ صورت گرفته است و بخش قابل توجهی از نوارهای کینزیوتیپ بر بخش خارجی مج پا قرار گرفته بودند. این احتمال وجود دارد که یکی دیگر از دلایل این نتیجه‌گیری اثرات مثبت حمایتی این تیپینگ بر عضلات ثبات‌دهنده پرونئال و خارجی مج پا باشد.

علت احتمالی دیگر را می‌توان به بهبود قدرت عضلات مربوطه ساق و مج پا نسبت به اثرات تمرين نسبت داد. در این رابطه نتایج مطالعات انجام‌شده حاکی از آن است که شش هفته تمرينات پیشرونده عصبی-عضلانی موجب افزایش قدرت و فعالیت عضلانی عضلات ساق پا در ورزشکاران مبتلا به بی‌ثباتی عملکردی مج پا می‌شود.^[۱۸] در استدلال این مطلب پژوهشگران معتقد هستند که بهبود حس وضعیت مفصل پس از به دست آمدن قدرت در عضلات ممکن است به دو دلیل باشد: اول اینکه، عدم تعادل بین قدرت عضلات اینورتور و اورتور ممکن است موجب بی‌ثباتی مکانیکی مفصل مج پا و متعاقب آن تحریک پایانه‌های آزاد عصبی شود و افزایش قدرت احتمالاً از طریق بهبود تعادل بیومکانیکی مج پا به حذف تحریک پایانه‌های آزاد عصبی و در نتیجه افزایش انتقال تارهای بنا به سیستم عصبی مرکزی منجر می‌شود که این مسئله باعث تحریک حس عمقد و افزایش قدرت احتمالاً مفصل می‌شود.^[۲۵] دلیل دوم، اینکه ممکن است افزایش فعالیت دوکهای عضلانی و ارگان‌های وتری گلزاری باشد، به طوری که هنگامی که مفصل حرکت می‌کند باید ایمپالس‌ها از سطوح مختلف سیستم عصبی برای فراهم کردن سیکنال‌های حس عمقد بالا بیانید که این شامل ورودی‌های آورانی لیگامنث‌ها و کپسول مفصلی و علاوه بر آنها ورودی گیرنده‌های حس عمقد موجود در پوست، عضلات دوکهای عضلانی و تاندون‌ها می‌شود، اما نتایج این پژوهش در رابطه با دیگر آزمون‌های عملکردی مورد بررسی نشان‌دهنده اثرات مثبت تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر

با توجه به سطوح معناداری گزارش شده است که در جداول فوق، هشت هفته تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل ایستا، تعادل پویا، عملکرد پرش جانبی، هشت لاتین و شدت درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا تاثیر مثبت و معناداری دارد ($P \leq 0.01$).^[۲۶]

بحث

هدف از تحقیق حاضر، بررسی تاثیر تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل، عملکرد و میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا بود. ناپایداری مزمن مج پا در نتیجه مکانیزم‌های عصبی (حس عمقد، رفلکس‌ها و زمان‌بندی واکنش عضلانی)، عضلانی (قدرت، توان و استقامت) و مکانیکال (شلی رباطی) رخ می‌دهد.^[۱۸] در این میان، نقص حس عمقد شامل حس حرکت در این بیماران از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد. همچنین، پلانتارفلکشن به عنوان بخش مهمی از حرکت ترکیبی سوبپینیشن مج پا به حساب می‌آید و افزایش توانایی فرد در تشخیص زاویه مفصل مج پا بهویژه در حرکت پلانتارفلکشن ممکن است به فرد در جهت کاهش بازگشت مجدد عارضه کمک کند.^[۲۲]

بر اساس نظر پژوهشگران، به طور کلی اثربخشی تمرينات بر روی تعادل، نیازمند پاسخ در سه سطح حرکتی است؛ در سطح نخاع که نقش اصلی آن تنظیم کردن رفلکس عضله می‌باشد. در این سطح، اطلاعات حسی به دست آمده از گیرنده‌های مکانیکی مفصل به دنبال بروز رفلکس‌های تعادلی به صورت رفلکسی سبب یک انقباض حمایتی اطراف مفصل می‌شود و از وارد شدن فشار بیش از حد بر عوامل پاسیو محدود کننده حرکت مفصل ممانعت می‌نماید.^[۲۳] در سطح ساقه مغز، بروز رفلکس‌های تعادلی به کنترل تعادل بدن کمک می‌نماید و در سطح مراکز عصبی بالاتر (قشر مغز و مخچه) فرد با مرکز و توجه و به صورت آگاهانه سعی در کنترل هوشیارانه وضعیت مفصل و تعادل بدن خود می‌نماید. کنترل در هر یک از این سطوح نیازمند اطلاعات حسی جمع‌آوری شده از سیستم‌های بینایی، دهلیزی و حسی-پیکری می‌باشد.^[۲۴]

نتایج پژوهش نشان داد که هشت هفته تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر تعادل ایستا، تعادل پویا، عملکرد پرش جانبی، هشت لاتین و شدت درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا تاثیر مثبت و معناداری دارد ($P \leq 0.01$).^[۲۶] نتایج پژوهش حاضر با نتایج پژوهش‌های صمدی و همکاران (۱۳۹۶)، پورخانی و همکاران (۱۳۹۶)، عاشوری (۱۳۹۵)، ذهبي و همکاران (۱۳۹۶)، الغمدي^۱ و همکاران (۲۰۱۸) و

^۳ Delahunt et al

^۱ Alghamdi
^۲ Karakaya

هورمونی باشد.^[۲۹] علاوه بر این، چون اين تمرينات به صورت همزمان با کینزیوتیپ صورت گرفت، بنابراین به مکانیزم‌های اثربخشی کینزیوتیپینگ می‌توان اشاره کرد. بر اساس تحقیقات انجام‌شده، استفاده از کینزیوتیپ می‌تواند موجب بهبود گردن خون و مایع لنفاوی از طریق کاهش مایع بافتی یا خونریزی زیرپوستی شود. همچنین، کینزیوتیپ می‌تواند از طریق مکانیزم‌های نورولوژیک موجب کاهش درد و کاهش تنفس و باز اعمال شده بر وضعیت مفصل، عملکرد فاشیا و عضله شود. علاوه بر این، کینزیوتیپ‌ها می‌توانند باعث تغییر عملکرد عضله با اعمال تیپ بر روی عضلات ضعیف شوند.^[۳۰-۳۱] که مجموع این عوامل توجیه بسیار مناسبی برای کسب چنین نتایجی بر کاهش میزان درد آزمودنی‌ها در نتیجه تمرينات است.

نتیجه‌گیری

بی‌ثباتی مزمن مج پا با وجود شیوع فراوان، اغلب به علت درمان ناکافی با خطر وقوع آسیب مجدد همراه است. با توجه به آناتومی پیچیده و مکانیک مفصل مج پا و پاتومکانیک و پاتوفیزیولوژی مرتبط با اسپرین مزمن مج پا توانبخشی کامل و همه‌جانبه این آسیب بسیار حائز اهمیت است. همچنین با توجه به نقش بسیار مهم و انکارناپذیر تعادل در اجرای مهارت‌های ورزشی و ذکر این نکته که نقص و یا کاهش در تعادل خود به عنوان یکی از ریسک‌فاكتورهای آسیب اسپرین مج پا شناخته شده است، تقویت مکانیزم‌های درگیر در حفظ تعادل بسیار مهم و ضروری است؛ بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر، توصیه می‌شود که ورزشکاران دچار این عارضه بهویژه والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا از تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ‌های ورزشی چه در هنگام فعالیت‌های ورزشی طول تمرين و مسابقات و چه در پروتکل درمانی و توانبخشی خود استفاده نمایند. همچنین، پیشنهاد می‌شود که مردمان، درمانگران و متخصصان علوم توانبخشی به این مسئله توجه نمایند.

تشکر و قدردانی

پژوهش حاضر برگرفته از پایان‌نامه کارشناسی ارشد خانم لیلا زارعی می‌باشد. پژوهشگران بدین‌وسیله مراتب قدردانی و تشکر خود را از آزمودنی‌های تحقیق که در اجرای پروتکل این پژوهش ما را یاری کردند، اعلام می‌دارند.

آزمون‌های عملکرد هشت لاتین و پرش جانبی آزمودنی‌های گروه تمرين بود. نتایج اين بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های بیکسی^۱ و همکاران (۲۰۱۲) و الغمدي و همکاران (۲۰۱۸) همسو می‌باشد.^[۲۹] و با نتایج پژوهش هالس^۲ و همکاران (۲۰۱۵) ناهمسو می‌باشد.^[۳۰] که احتمالاً علت ناهمسو بودن اين دو پژوهش به خاطر متفاوت بودن نوع روش‌های کینزیوتیپ اعمال شده بر روی آزمودنی‌ها باشد.

بیکسی و همکاران (۲۰۱۲)، در پژوهشی با بررسی تاثیر تیپینگ و نوارهای کینزیوتیپ بر میزان عملکرد بازیکنان بسکتبال نشان دادند که استفاده از کلیه نوارهای تیپینگ مورد استفاده تا حد قابل توجهی بر میزان کاهش عملکرد آزمودنی‌های در پرش عمودی اثرگذار می‌باشد.^[۲۹] در پژوهشی دیگر هالس و همکاران (۲۰۱۵) گزارش کردند که تمرينات تعادلی اثرات مثبت و معناداری بر بهبود تعادل، فاكتورهای عملکردی و درد آزمودنی‌ها داشته است.^[۳۰]

الغمدي^۳ و همکاران (۲۰۱۸)، در پژوهشی به بررسی تأثیر کینزیوتیپ بر روی کنترل تعادل و آزمون‌های عملکردی در ورزشکاران دچار بی‌ثباتی مزمن مج پا در کشور عربستان سعودی پرداختند. اين محققین بيان کردند که استفاده از نوار کینزیوتیپ به عنوان يك رویکرد موثر برای بهبود عملکرد تعادل و عملکرد در موارد بی‌ثبات مج پا می‌باشد.^[۲۹]

همان‌طوری که در قبل بيان شد، تمرينات عصبی-عضلانی با تأثيرات متفاوت و مثبتی بر میزان حس عمقي مفصل و فعل سازی گیرنده‌های حس عضلانی (دوک عضلانی)، تقویت عضلات، افزایش تغیرات حس وضعیت مفصل دارد و این مسئله در تحقیقات گذشته اشاره شده است^[۱۸]؛ بنابراین شاید بتوان با احتیاط این نتایج را به خاطر اثرات مثبت و همزمان این تمرينات به همراه اثرات مثبت حمایتی کینزیوتیپ نسبت داد.

همچنین نتایج پژوهش حاضر نشان داد که هشت هفته تمرينات عصبی-عضلانی به همراه کینزیوتیپ بر میزان درد والیبالیست‌های مبتلا به بی‌ثباتی مزمن مج پا، اثر مثبت و معناداری دارد ($P \leq 0.01$). نتایج اين بخش از پژوهش با نتایج پژوهش‌های صمدی و همکاران (۱۳۹۶) و مظلوم و صاحب‌الزمانی (۱۳۹۵) و کالرن^۴ و همکاران (۲۰۱۴) همسو می‌باشد.^[۲۸، ۱۷، ۵]

احتمالاً یکی از علت‌های بهبود درد آزمودنی‌ها به خاطر تاثیر قابل توجه تمرينات عصبی-عضلانی از طریق فعل سازی حس عمقي مفصل و متعاقب آن تغییرات

^۳ Alghmadi

^۴ Kalron

^۱ Bicici

^۲ Hals

منابع

1. Akbari M, Ahan jan s, Akbari m. ankle joint instability in national team athletes (wrestling, football and basketball. Journal of sabzevar university of medical sciences 2007; 13(4): 178-184.
2. Yeung SS, Yenug EW, Sakunkaruna Y, et al. Acute effects of kinesio taping on knee extensor peak torque and electromyographic activity after exhaustive isometric knee extension in healthy young adults. Clin J Sport Med 2015; 25(3):284-290.
3. De Vries JS, Krips R, Sierevelt IN, et al. Interventions for treating chronic ankle instability. Cochrane Database Syst Rev. 2011;8(1): 88-100.
4. Purkhani T, Shamsi A, Sanjari MA. The Effect of Tape on Dynamic Stability and Active Motion Range in Female Athletes with and without Chronic Ankle Instability, Journal of Physical Therapy, 2015. 3(4): 16-23.
5. Mazloum V, Sahebozamani M., The Effects Kinesiotaping and Proprioceptive Exercises in Rehabilitation Management of Volleyball Players with Chronic Ankle Instability. Journal of Pars University of Medical Sciences (Jahrom).2016; (2): 31-41.
6. Park GD, Lee JC, Lee J. The effect of low extremity plyometric training on back muscle power of high school throwing event athletes. Journal of physical therapy science. 2014 Jan;26(1):161.
7. Ortiz A, Olson SL, Roddey TS, Morales J. Reliability of selected physical performance tests in young adult women. J Strength Cond Res. 2005; 19(1):39-44.
8. Alghamdi A, Shawki M. The effect of kinesio taping on balance control and functional performance in athletes with chronic ankle instability. MOJ Orthop Rheumatol. 2018;10(2):114–120.
9. Hals TMV, Sitler MR, Mattacola CG. Effect of a semirigid ankle stabilizer on performance in persons with functional ankle instability. J Orthop Sports Phys Ther 2000; 30(9):552–556.
10. Gross MT, Clemence LM, Cox BD, McMillan HP, Meadows AF, Piland CS, Powers WS. Effect of ankle orthoses on functional performance for individuals with recurrent lateral ankle sprains. Journal of Orthopaedic & Sports Physical Therapy. 1997;25(4):245-52.
11. Delahunt E, McGrath A, Doran N, Coughlan GF. Effect of taping on actual and perceived dynamic postural stability in persons with chronic ankle instability. Arch Phys Med Rehabil. 2010; 91(9): 1383-9.
12. Hettle D, Linton L, Baker J, Donoghue O. The effect of Kinesio Taping on functional performance in chronic ankle instability- preliminary study. Clin Res Foot Ankle. 2013; 1(1): 1-5.
13. Simon J, Garcia W, Docherty CL. The effect of Kinesio Tape on force sense in people with functional ankle instability. Clin J Sport Med. 2014; 24(4): 289-94.
14. Hajimirrahimi L, Nasiri N, Amiri A. Effects of three types of Kinesio Taping on the performance of male athelets with chronic ankle instability. J Mod Rehabil. 2014; 8(1):62-71.
15. Amorim T, Sousa F, Machado L, Santos JA. Effects of Pilates Training On Muscular Strength And Balance In Ballet Dancers. Portuguese Journal of Sport Sciences. 2011;11(2):27-47.
16. Zahabi, E, Mohammad Jani M, Nagender A, Seyyed Hashemi Javaheri F., The Effect and Persistence of a Neuromuscular Training Course on Balance Symmetry in Athletes with Chronic Ankle Sprain. Journal of Safety Promotion and Injury Prevention.2015; 5 (3), 67-78.
17. Samadi, Rajabi, Alizadeh et al. The effect of six weeks of neuromuscular training on dynamic postural control and lower extremity function in male athletes with functional ankle instability. Studies in Sports Medicine,2013; 5 (14): 73-90.
18. Kase K, Wallis J, Kase T. Clinical Therapeutic Applications of the Kinesio Taping® Method 2nd Edt Albuquerque, NM, Kinesio Taping Association; 2006: 12(5): 203-205.
19. Accardo P. The effect of an exercise and balance training intervention program on balance and mobility in community-dwelling older adults. Master's .(Thesis) Kinesiology). Brock University.2017.
20. Hale SA, Fergus A, Axmacher R, Kiser K. Bilateral improvements in lower extremity function after unilateral balance training in individuals with chronic ankle instability. Journal of athletic training. 2015;49(2):181
21. Cug M. Effects of swiss ball training on knee joint reposition sense, core strength and dynamic balance in sedentary collegiate students (Doctoral dissertation, Doctoral dissertation. Middle East Technical University).2012.
22. David J, Joan R, Arnold H. skeletal muscle from molecules to movement, Human Kinetic, 2004 ;7(2): 87-93.
23. Mosavi SE, Hashemi A, Khoshraftar N. the effect of two type (kensio, Rigid) on stability and performance of elite male volleyball players with chronic ankle sprain.master degree thesis,University of Ferdosi Mashhad. 2014; 12(1):53-57
24. Wright CJ, Arnold BL, Ross SE et al. Clinical examination results in individuals with functional ankle instability and ankle-sprain copers. J Athletic Training 2013; 48(5):581-589.
25. Karakaya MG, Rutbll H, Akpinar E, Yildirim A, Karakaya İC. Effect of ankle proprioceptive training on static body balance. Journal of physical therapy science. 2015;27(10):3299.

26. Ashouri H, Raisi Z, Khodabakhshi M. The Impact of 6 Weeks of Deep Sense Exercise on Dynamic Balance and Lower extremity Functioning in Chronic Ankle Sprain Basketball Players. Research in Sport Rehabilitation. 2007; 4 (7): 55-63.
27. Khani A, Nouresteh G, Khani A. Influence of 8 weeks of Swiss ball stability training on balance of 12-15 year old footballers. Two Quarterly Journal of Applied Biological Sciences in Sport. 2014; 2 (3): 47-59.
28. Alizade MH, Reisi J, Shirzad E, Bagheri L. The effect of afferent information on balance in standing position of athletes and non-athletes. Sport Movement Science. 2007;7(13):21-30.
29. Yelfani A, Ahmadnejad L, Borojeni B. The Immediate Effect of Balance Exercise on the Deep Sense of Ankle Joint of Football Players. Journal of Mashhad Paramedical and Rehabilitation Sciences, 2017;6 (3), 36-43.
30. Botsis, A. E., Schwarz, N. A., Harper, M. E., Liu, W., Rooney, C. A., Gurchiek, L. R., & Kovaleski, J. E. Effect of Kinesio® Taping on Ankle Complex Motion and Stiffness and Jump Landing Time to Stabilization in Female Ballet Dancers. Journal of Functional Morphology and Kinesiology. 2019;4(2):1-19.
31. Brown CN, Mynark R. Balance deficits in recreational athletes with chronic ankle instability. Journal of athletic training. 2007;42(3):355-367